

azon kolóniáknál, melyeknél az egyes egyének fejükkal egy központ felé, körben helyezkednek el, hasonlóan a pusztai lovakhoz, melyek szintén így védekeznek a farkasok ellen. Az anyag, mely a potrohcsöveken kiválasztatik, viasznemű s a cső tövében levő mirigy termeli. Az a kérdés már most, hogyan védik magukat azok a levelész-fajok, melyeknél ezek a csövek hiányoznak? Ezeknek nincs szükségük ily védelmi eszközre, mert vagy a gubacsokban, vagy a föld alatt élnek. Oly fajok, melyek szabadon élnek, de potrohcsöveik nincsenek, mint pl. a vértetű, azok gyapjas váladékot választanak ki, ez szintén nem egyéb, mint egy viasznemű anyag, mely az állat hátán sorokban elhelyezett mirigyekből választódik ki. Tehát a védelmet itt is a viasznemű anyag teljesíti. A potrohcsöveket e szerint lokalizált viaszmirigyeknek kell tekintelnünk, melyek bármint módosulnak, a lényeg, a rendeltetés, mindig ugyanaz. A gyapjas váladék gubacsban élő levelészeknél is előfordul, de itt rendeltetése nem a védelem, hanem a köztisztaságot teljesíteni. A szifán élő *Schizoneura lanuginosa* nagy gubacsában pl. 2—300 rovar él és fejlődik hetekig s a zárt gubacsban az állatok ürüléke, mely gummiszerű anyag, a gubacs üregében összegyűl. Az állatok még sem ragadnak össze, mert viasznemű gyapjas váladékukkal nemcsak testüket, hanem a kisebb-nagyobb cseppekbe összefolyó ürüléket is elborítják, minek következtében a ragadós anyag nem tapad rajtuk. Ezekből is látható, hogy az állatvilágban némelykor ugyanarra a célra (védelem) különböző eszközök (potrohcsövek, gyapjas váladék) szolgálnak, máskor pedig különböző célokra (védelem, köztisztaság) ugyanaz az eszköz (gyapjas váladék) kerül használatba. T.

Könyveket rontó rovarokra nézve pályadíjat tűzött ki a könyvtárnokok párisi nemzetközi congressusa. A feladat a következő: A könyveket rongáló rovarokat és férgeket tanulmányozni: neveiket és fajaikat megállapítani: fejlődésüket, életmódjukat s az általuk okozott kárt leírni; az anyagokat pontosan megjelölni, a melyekből táplálkoznak, vagy a melyek őket vonzák vagy elűzik vagy megölik; végül megjelölni az irtás legjobb módjait s a legjobb óvó intézkedéseket, melyek őket távoltartják. A két legjobb mű 1000 és 500 frank díjat kap. — További 1000 frankos díjat nyer ugyanolyan mű, mely azonban a könyvek bekötését rongáló rovarokra és férgekre is kiterjeszkedik. — A pályaművek 1901. decz. 31-ig beküldendők: Henri Martinhez, Paris, Bibliothèque de l' Arsenal, rue de Sully 1. Ha az akkorig benyújtott művek meg nem felelnek, a terminust egy évre, azután esetleg még egy évre meghosszabbítják. A kéziratokat vissza nem adják.

A zoológusok nemzetközi congressusán, mely 1901. augusztus hó 12—16-án Berlinben fog tartatni, néhány entomológiai előadás is lesz hallható. Ilyenek: a hangyák psychikai tulajdonságai, Dr. Forel-Morgestől; Mimicry és a természetes kiválasztás, Dr. Paultontól. A congressus után társas kirándulást terveznek Hamburgba és Helgolandra.